

De Grand-Hornu

DE GESCHIEDENIS VAN DE SITE

De Grand-Hornu is gelegen in het hart van de provincie Henegouwen, op korte afstand van de steden Mons en Valenciennes. Het is een van de mooiste voorbeelden van het neoklassieke industriële erfgoed in Europa.

Dit monumentale complex werd in de 19e eeuw gebouwd door Henri Degorge, een Franse captain of industry die zich liet verleiden tot de steenkoolwinning. Het bedrijf begon te werken op het hoogtepunt van de industriële revolutie, in een regio die in die tijd de op één na belangrijkste in de wereld was op industrieel gebied!

De eerste jaren waren moeilijk, maar de Grand-Hornu-kolenmijn werd al snel een van de grootste mijnbouwbedrijven in het pas onafhankelijk geworden België. De onderneming exporteerde naar een gebied dat zich uitstreckte van het noorden van Frankrijk tot het zuiden van de Parijse regio, en leverde meer dan 50% van de behoeften van de Franse hoofdstad.

De mijn werd een symbool van de steenkoolindustrie in heel België en Frans Henegouwen en was ook een ongelooflijk technologisch, sociaal en menselijk laboratorium.

In Hornu werden nieuwe ontginningstechnologieën en nieuwe stoommachines uitgevonden en werd de eerste privéspoorweg van het land gebouwd om de economische ontwikkeling van het bedrijf te ondersteunen.

Er werd ook een arbeiderswijk met 450 rijtjeshuizen gebouwd, die de arbeiders van de kolenmijn van Grand-Hornu comfortabelere leefomstandigheden boodt. Deze huizen waren ruim en degelijk gebouwd, voorzien van warm water en hadden tuinen. Er werd een school opgericht, een danszaal, winkels en een apotheek... Dergelijke voorzieningen waren in geen enkele andere arbeiderswijk in de omgeving te vinden.

De naoorlogse periode dompelde Grand-Hornu onder in een lange winterslaap, toen in 1954 het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) werd ondertekend, met als doel de productie te rationaliseren.

De industriële activiteiten werden stopgezet en het terrein werd verlaten.

Toen aan het einde van de jaren zestig een handvol erfgoedliefhebbers campagne voerden om het te redden van de dreigende sloop, was de site niet meer dan een schaduw van zijn vroegere zelf, die door de elementen en het vandalisme in onbruik was geraakt.

In 1971 kocht de architect Henri Guchez de site en verzekerde zich definitief van zijn redding. Hij begon een eerste fase van de renovatie en vestigde er zijn bedrijf.

De provincie Henegouwen ving in 1989 aan met de tweede fase van de renovatiewerkzaamheden. Op dat moment had ze de site net aangekocht op initiatief van Claude Durieux, de oude Gouverneur van de Provincie.

Al in 1984 had de provinciale vzw Grand-Hornu Images er haar kantoren gevestigd en sindsdien zet ze haar drievoudige missie voort: erfgoed, toerisme en cultuur. Het vermeldt de Grand-Hornu onder de grote internationale erfgoedverenigingen en ontwikkelt een cultureel programma op de site om deze nieuw leven in te blazen en in een nieuw licht te stellen voor het publiek.

De tentoonstellingen die door de vereniging worden gepresenteerd, verkennen het gebied van de relatie tussen kunst en industrie; design, industriële creatie en toegepaste kunst nemen daar een bevoorrechte plaats in, zeer dicht bij de geest van de plaats en in resonantie met de geschiedenis van de regio.

Op 1 december 2014 werd Grand-Hornu Images het CID - Centre d'innovation et de design au Grand-Hornu. Het heeft de ambitie om het hedendaagse design te bevorderen door middel van een programma van tentoonstellingen en bemiddelingsactiviteiten die innovatie, experimenteel onderzoek en het ontstaan van nieuwe thema's en onderzoekshorizonten op het gebied van design, architectuur en toegepaste kunst in de schijnwerpers zetten.

Bovendien besloot de Franse Gemeenschap begin jaren negentig haar toekomstige Museum voor Hedendaagse Kunst in Hornu op te richten, waarmee het einde van de renovatie van het Grand-Hornu werd bezegeld. In 2002 opent het Museum of Contemporary Arts MAC's zijn deuren en toont het aan een zo breed mogelijk publiek de stand van zaken van de internationale hedendaagse creatie in al haar aspecten.

Na een van de juwelen van de Belgische industrie is de site van de Grand-Hornu vandaag een van de eerste culturele plaatsen in België die gewijd zijn aan de hedendaagse creatie. Het heeft een nieuw leven gekregen en verwelkomt elk jaar een groot internationaal publiek.

Sinds 2012 is het door de UNESCO geklasseerd als werelderfgoed met de sites van Bois-du-Luc, Bois du Cazier en Blegny-Mine.

www.sitesminiersmajeursdewallonie.be

CID - CENTRE D'INNOVATION ET DE
DESIGN au Grand-Hornu Site du Grand-Hornu Rue Sainte-Louise 82
B-7301 Hornu
www.cid-grand-hornu.be